

Одлука којом се проглашава Статут Града Мостара

28.1.2004

Користећи се

овлаштењима која су Високом представнику дата у члану В Анекса 10. (Споразум о имплементацији цивилног дијела Мирвног уговора) Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је Високи представник коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења горе наведеног Споразума о имплементацији цивилног дијела Мирвног уговора; и посебно узевши у обзир члан ИИ 1. (д) истог Споразума према којем Високи представник “помаже, када оцијени да је то неопходно, у рјешавању свих проблема који се појаве у вези са имплементацијом цивилног дијела Мирвног уговора”;

Позивајући се на став XII.2 Закључака Конференције за имплементацију мира одржане у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Вијеће за имплементацију мира поздравило намјеру Високог представника да искористи свој коначни ауторитет у земљи у вези са тумачењем Споразума о имплементацији цивилног дијела Мирвног уговора, како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме у складу са горе наведеним “доношењем обавезујућих одлука, када оцијени да је то неопходно”, о одређеним питањима, укључујући и (према тачки (ц) става XII.2) “мјере којима се обезбјеђује имплементација Мирвног споразума на цијелој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета”, које “могу укључивати предузимање мјера против особа које обављају јавне функције или званичника (...) за које Високи представник установи да су прекршили законске обавезе утврђене Мирвним споразумом односно увјете за његову provedбу”;

Констатујући да је Управни одбор, на свом састанку на нивоу политичких директора, одржаном 26. септембра 2003. године, закључио да је рјешење питања Града Мостара од кључног значаја за одржив и миран развој Босне и Херцеговине;

Имајући у виду посебан статус додијељен Граду Мостару према Дејтонском споразуму о успостави Федерације Босне и Херцеговине, потписаном 10. новембра 1995. године, и његовом анексу којим се утврђују принципи за Привремени статут Града Мостара;

Имајући у виду такођер да политички органи на нивоу “Града” и “градских опћина” до сада нису успјели да изврше уједињење Града Мостара у складу с наведеним Привременим статутом, него су, умјесто тога, искористили градске опћине у сврху стварања паралелних институција и подјеле Града;

Имајући на уму потребу за учвршћивањем административног, функционалног и правног јединства Града Мостара на начин на који се унапређује ефикасност у пружању услуга грађанима, гарантира уживање основних права свих грађана, омогућава уживање заједничких права конститутивних народа и спрјечава доминација једног дијела становништва Мостара;

Цијенећи рад Комисије за реформу Града Мостара, коју је успоставио Високи представник дана 17. септембра 2003. (у даљем тексту: Комисија);

Поздрављајући напоре које предузимају политичке странке ангажиране у поменутој Комисији, који су кулминирали доношењем конкретних приједлога рјешења за различита кључна питања која се односе на реорганизацију Града Мостара;

Увјерени данаведена предложена рјешења осигуравају чврст основ за утврђивање наведених гаранција и заштите, те да садржавају и одредбе о подјели власти до којих се дошло детаљним преговорима, а чији је циљ да се грађанима Мостара омогући да изграде темељ за прогресивну будућност засновану на, поред осталог, заштити виталних националних интереса;

Охрабрени тиме што су предложена рјешења проистекла из најширег могућег консензуса у погледу реорганизације Града Мостара;

Уз жаљење што странке које су биле укључене у рад Комисије нису успјеле постићи консензус у вези са два неријешена питања и увјерени да би рјешавање наведених питања довело до значајних побољшања у погледу примијењених стандарда управе у Граду док би се истовремено одржавао изборни систем који ће одражавати својеврсне околности које владају у Мостару, а које произилазе из дубоко укоријењених супротности интереса између његових конститутивних народа;

Подсјећајући на чињеницу да је Управни одбор Вијећа за имплементацију мира, на свом засједању одржаном у Бриселу 11. децембра 2003. године, преузео обавезу да пружи пуну подршку реализацији рјешења питања Мостара које је засновано на јединственој и цијеловитој градској управи са ефикасним гарантованим механизмима подјеле власти, а којима се спрјечава да било који народ има већинску контролу над Градским вијећем; те да ће дјеловати како би осигурао да реализација плана наредних мјесеци има потребну политичку и економску подршку;

Наглашавајући потребу за одржавањем демократских избора на локалном нивоу у Мостару као и у цијелој Босни и Херцеговини прве суботе мјесеца октобра 2004. године, и имајући на уму потребу да се почне са припремом тих избора;

Имајући на уму свеукупност горенаведених питања, Високи представник доноси слиједећу:

ОДЛУКУ

којом се проглашава Статут Града Мостара

Статут Града Мостара који се налази у даљем тексту чини саставни дио ове Одлуке и ступа на снагу 15. марта, 2004. године.

Статут је на снази на привременој основи све док га не усвоји Градско вијеће Града Мостара у одговарајућој форми, без измјена и допуна и без додатних услова.

Ова Одлука ступа на снагу одмах и одмах се објављује у “Градском службеном гласнику Града Мостара” и “Службеним/народним новинама Херцеговачко-неретванског кантона”.

Сарајево, 28. јануар, 2004.

Падду Асхdown
Високи представник

СТАТУТ ГРАДА МОСТАРА

У складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине и Уставом Херцеговачко-неретванског кантона, Градско вијеће Града Мостара доноси слиједећи Статут

ГЛАВА И: ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Принципи

- Овај Статут уређује право и обавезу одлучивања о интересима и потребама Града Мостара (у даљем тексту: Град) и његових грађана, дјелокруг локалне самоуправе, организацију, финансирање Града, учешће грађана у питањима локалне самоуправе, као и друга питања, права, обавезе и одговорности која се тичу Града.
- У обављању својих задатака, Град ће поштовати основна права сваког појединца и конститутивних народа заједно са Осталим у складу са уставима и законима, осигурати једнака права и промовисати једнаке животне услове свим становницима уважавајући њихов национални, вјерски и културни идентитет, и подстицати њихов мирољубиви суживот.

Члан 2.

Самоуправа

Град ће унапријеђивати добробит својих становника у локалној самоуправи путем својих органа и путем директног учешћа својих грађана.

Члан 3.

Правни статус

- Град је правно лице. Може се у своје име обавезати и бити обавезан; покренути судски поступак пред судом или бити тужен пред судом. Град има имовину.
- Град је једна јединица локалне самоуправе.

Члан 4.

Назив, печат и обиљежја

1. Назив Града је: “Град Мостар”.
2. Град има службени печат, чији изглед се уређује посебном одлуком у складу са законом.
3. Град има грб, заставу и друге симболе чији изглед се уређује посебном одлуком за чије усвајање је потребна двотрећинска већина гласова изабраних Градских вијећника.

Члан 5.

Територија Града

Територија Града обухвата јединствено, неподијељено подручје у складу са стањем подручја према катастарским цртама рубних дијелова на дан 1. јануара 1991. године, модифицираног Опћим оквирним споразумом за мир у Босни и Херцеговини, потписаним 14. децембра 1995. године.

Члан 6.

Јединство Управе

1. Град Мостар је јединица локалне управе.
2. Град може повјерити одређене управне и стручне послове привредним друштвима, институцијама и другим правним лицима (у даљем тексту: правна лица са јавним овлаштењима), те их надзире.
3. У циљу осигурања јединства управе, Град је одговоран за задатке које му делегира Босна и Херцеговина, Федерација Босне и Херцеговине или Кантон. Граду ће бити надокнађени трошкови који при том настају.

Члан 7.

Градска подручја

1. У Граду се формира шест (6) градских подручја која одговарају бившим градским опћинама.
2. Подружнице Градске управе се формирају у градским подручјима искључиво у сврху пружања максималног обима услуга грађанима у њиховом окружењу.
3. Градска подручја Града су изборне јединице у складу са чланом 15 овог Статута.

Члан 8.

Правна лица са јавним овлаштењима и установе

Град оснива правна лица са јавним овлашћењима и установе за своје грађане, у оквирима својих финансијских, кадровских и материјалних могућности.

Члан 9.

Међународна сарадња и сарадња у земљи

1. Град може обављати своје задатке у сарадњи са другим градовима и опћинама у Босни и Херцеговини, у складу са законом. У ову сврху, могу се основати заједничке институције како би се испунили задаци од заједничког интереса.
2. Град може приступати међународним удружењима градова и опћина, као и остваривати билатералну сарадњу са градовима и опћинама других држава.

Члан 10.

Учешће грађана у локалној самоуправи

1. Град уређује питања самоуправе одлукама својих органа и путем референдума.
2. Сви грађани Града могу учествовати у самоуправи Града путем директног учешћа. Грађани могу гласати, те се кандидовати на изборима за Градско вијеће у складу са законом.
3. Грађани могу директно учествовати у доношењу одлука везаних за локалне задатке које спадају у надлежност самоуправе Града, путем референдума, збора грађана и грађанске иницијативе у складу са законом. Одлуке о расписивању референдума доносе се у складу с чланом 33. став 3. овог Статута.

Члан 11.

Права и дужности грађана

1. Становници Града имају право користити све јавне институције и установе у Граду у оквиру важећих прописа и под једнаким условима. Нико неће бити спријечен да се користи тим јавним институцијама и установама због свог националног, вјерског и културног идентитета, или због било којег другог сличног основа.
2. Становници Града учествују у финансирању послова Града путем пореза, такса и доприноса у складу са законима.
3. Одредбе ставова 1 и 2 примјењују се на правна лица која имају сједиште у Граду.

Члан 12.

Надзор

1. Град подлијеже надзору органа Федерације Босне и Херцеговине и Кантона, у складу са законима Федерације Босне и Херцеговине и Кантона.

2. Надзор првенствено штити права становника Града и осигурава њихово остваривање, те спрјечава органе Града да дјелују противно Уставу, закону и овом Статуту.

ГЛАВА III: ОРГАНИ ГРАДА

Члан 13.

Опће одредбе

Органи Града су Градско вијеће и Градоначелник.

Дио II: Градско вијеће

Члан 14.

Састав Градског вијећа

Градско вијеће Града (у даљем тексту: Градско вијеће) се састоји од 35 вијећника, који се бирају на слободним, демократским и непосредним изборима у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

Члан 15.

Избори за Градско вијеће

1. Вијећници у Градском вијећу се бирају у изборним јединицама.
2. Изборне јединице у Граду су подручје Града и шест градских подручја, како је дефинисано у члановима 5. и 7. овог Статута и мапи приложеној у Привременом статуту објављеном у “Градском службеном гласнику Града Мостара” од 20. фебруара 1996. године (ГСГ. Града Мостара, бр. 1/96, 20. фебруар 1996. године), која је саставни дио овог Статута.

Члан 16.

Заступљеност у Градском вијећу

1. Најмање четири (4) представника из реда сваког конститутивног народа и један (1) из реда Осталих ће бити заступљени у Градском вијећу.
2. Ниједан од конститутивних народа не може имати више од петнаест (15) вијећника.

Члан 17.

Расподјела мандата

1. У сваком градском подручју се бирају по три (3) вијећника. Преосталих седамнаест (17) вијећника се бира на подручју Града као једне изборне јединице (у даљем тексту: Градска листа).
2. Најмање четири (4) кандидата из реда сваког конститутивног народа и један (1) кандидат из реда Осталих са Градске листе ће бити изабрани у Градско вијеће.
3. Расподјела мандата у Градском вијећу се врши у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

Члан 18.

Тијела одговорна за спровођење избора

1. Тијела надлежна за спровођење избора у Граду су Изборна комисија Града Мостара и бирачки одбори.
2. Одредбе Изборног закона Босне и Херцеговине о опћинским изборним комисијама се примјењују на именована, састав и дјелокруг рада Изборне комисије Града Мостара.
3. Чланови бирачких одбора се именују у складу са одредбама Изборног закона Босне и Херцеговине.

Члан 19.

Независност вијећника Градског Вијећа

1. Градски вијећници обављају своју дужност у складу са својим слободним увјерењима усмјереним искључиво ка добробити Града и његових становника.
2. Градски вијећници нису везани ничијим наредбама или инструкцијама, осим оним предвиђеним законом.

Члан 20.

Накнада за Градске вијећнике

За обављање своје дужности, Градски вијећници имају право на плату и накнаде које утврђује Градско вијеће.

Члан 21.

Сукоб интереса

1. Градски вијећници, у обављању своје јавне дужности, се понашају на одговоран и савјестан начин. Они неће компромитовати повјерење становника Града и поштоват ће прописе који уређују њихова права, дужности и одговорности.

2. На градског вијећника примјењују се релевантни законски прописи који се односе на сукоб интереса.

Члан 22.

Повјерљиве информације

1. Градски вијећници су дужни чувати тајним све информације које су класифициране као повјерљиве од стране надлежног органа.
2. Обавезе из става 1 не престају истеком мандата градског вијећника.

Члан 23.

Клубови

1. Градски вијећници могу формирати клубове. Предсједник Градског вијећа и градоначелник морају бити обавјештени о формирању клуба. Обавјештење ће садржавати назив клуба, имена његових чланова и предсједавајућег.
2. Појединости о овом питању се уређују Пословником Градског вијећа.

Члан 24.

Клубови конститутивних народа

1. Клуб сваког конститутивног народа ће бити формиран у Градском вијећу.
2. Формирање, организација и начин рада клубова из става 1. овог члана се детаљније уређују Пословником Градског вијећа.

Члан 25.

Предсједник и замјеници предсједника

1. Градско вијеће има предсједника и два замјеника предсједника. Предсједник и замјеници предсједника носе називе “предсједник Градског вијећа” односно “замјеник предсједника Градског вијећа”.
2. Предсједник и замјеници предсједника не могу бити из реда истих конститутивних народа.
3. Мандат предсједника и замјеника предсједника престаје у исто вријеме када и мандат градских вијећника.

Члан 26.

Бирање и опозив предсједника и замјеника предсједника

1. На првој сједници Градског вијећа послје избора, Градско вијеће ће изабрати председника и замјенике председника из реда градских вијећника. До избора председника, сједницама Градског вијећа ће председавати најстарији вијећник.
2. Председавајући прве сједнице Градског вијећа ће затражити приједлоге за позицију председника и замјеника председника.
3. Сваки вијећник или клуб има право предлагати кандидате за мјеста председника и замјеника председника Градског вијећа. Сваки клуб конститутивног народа номинира већином гласова, међу предложеним кандидатима из реда својих чланова, једног кандидата за избор на мјесто председника и замјеника председника.
4. Гласање о номинираним кандидатима ће се вршити за сваког кандидата појединачно јавним гласањем. Сваки градски вијећник може гласати само за једног кандидата.
5. Кандидат који добије највећи број гласова је изабран. У случају да два кандидата добију исти број гласова, млађи од та два ће бити изабран за председника. Два преостала кандидата ће бити замјеници председника.
6. Председник не може бити из реда истог конститутивног народа као и градоначелник Града. Уколико се то догоди, председник ће дати оставку на ту позицију и избор новог председника ће се одржати у складу са овим чланом.
7. Председник и замјеници председника могу бити опозвани двотрећинском већином гласова изабраних градских вијећника. У том случају, избор новог председника или замјеника председника ће се одржати у складу са овим чланом.

Члан 27.

Права и дужности председника и замјеника председника

1. Председник је одговоран за рад Градског вијећа и обавјештавање градоначелника о одлукама Градског вијећа. Председник представља Градско вијеће у јавним приликама.
2. Замјеници председника помажу председнику у обављању његових дужности и преузимају његове дужности у његовој одсутности, уз претходно одобрење председника, осим у случају да је председник спријечен да то учини.
3. Градска управа ће председнику и замјеницима председника ставити на располагање особље и материјална средства неопходна за обављање њихових дужности.
4. Председник и замјеници председника ће на располагању имати канцеларије којима ће управљати секретар Градског вијећа.
5. Секретар Градског вијећа је државни службеник Градске управе у служби председника. Он ће имати своје особље.

Члан 28.

Надлежности Градског вијећа

1. Градско вијеће је највиши орган Града и одговорно је за сва питања која су у његовој надлежности у складу са уставима и законом.
2. Градско вијеће надзире управу Града, укључујући градоначелников уред. Градски вијећници имају право да постављају питања везана за тачке дневног реда сједница и да захтијевају писане извјештаје. Градоначелник ће одговорити на сва питања у року од два мјесеца. На сопствену иницијативу, он ће обавјештавати Градско вијеће о свим важним питањима.
3. Градско вијеће има право на увид у provedбу својих одлука. У ту сврху, оно може на захтјев клуба или четвртине свих градских вијећника, формирати одбор, који може прегледати документацију у просторијама Градске управе. Одбор мора поднијети извјештај о резултатима прегледа. Градски вијећници могу, такођер, у било које вријеме, прегледати документацију у просторијама Градске управе. Градско вијеће може такођер усвојити или одбити полугодишњи или годишњи извјештај о извршењу буџета који поднесе градоначелник у складу са чланом 43. став 4 тачка е) овог Статута.

Члан 29.

Сједнице Градског вијећа

1. Градско вијеће се састаје по потреби и најмање једном мјесечно. Градско вијеће ће бити сазвано без одлагања када једна трећина свих градских вијећника поднесе захтјев у писаној форми и уз навођење дневног реда. Захтјев ће бити поднесен предсједнику Градског вијећа (у даљем тексту: предсједник).
2. Сваки градски вијећник има право предложити на дневни ред било које питање које се тиче Града.
3. Позивнице у писаној форми се достављају најмање три дана прије одржавања сједнице.
4. Приликом сазивања сједнице, предсједник предлаже дневни ред, у консултацији са замјеницима предсједника Градског вијећа (у даљем тексту: замјеници предсједника). Дневни ред се шаље са позивницама за сједницу. Тачке се могу додати на дневни ред током сједнице након одобрења двотрећинске већине изабраних градских вијећника. Уколико те тачке не добију потребну већину, исте ће се уврстити у дневни ред слиједеће сједнице.
5. Предсједник предсједава сједницама Градског вијећа и осигурава њихово вођење у складу са Статутом и Пословником Градског вијећа.
6. Градско вијеће ће се први пут састати у року од двије седмице након објаве потврђених изборних резултата. У том случају, Градско вијеће ће сазвати најстарији

члан, којег ће одредити Изборна комисија Града Мостара, након објаве изборних резултата.

Члан 30.

Јавност сједница Градског вијећа

1. Сједнице Градског вијећа су јавне и благовремено се најављују јавности.
2. Градско вијеће може одлучити да сједница о неком посебном питању буде затворена за јавност. Резултат сједнице бити ће објављен јавности. Појединости се уређују Пословником Градског вијећа.

Члан 31.

Учествовање градоначелника и начелника одјела

1. Градоначелник и начелници одјела учествују на сједницама Градског вијећа без права гласа.
2. Градоначелник има право да се обрати Градском вијећу током сједнице у било којем тренутку и о било којој тачки дневног реда. На захтјев, он је обавезан доставити Градском вијећу све информације о свим питањима која су предмет расправе. Градоначелник може делегирати ове дужности једном од начелника одјела.

Члан 32.

Кворум

Градско вијеће може засједати и доносити одлуке ако је присутно више од половине изабраних вијећника. Кворум се утврђује на почетку сједнице. Сматра се да кворум постоји све док се, на захтјев, не утврди супротно.

Члан 33.

Гласање

1. Одлуке Градског вијећа Града се усвајају већином гласова изабраних градских вијећника, уколико овим Статутом или законом није другачије одређено.
2. Изузетно од одредаба о поступку гласања из става 1. овог члана, усвајање слиједећих одлука захтијева двотрећинску већину гласова изабраних вијећника:
 - а) о урбанистичком плану за територију Града;
 - б) о измјенама и допунама Статута;
 - ц) о усвајању и извршавању буџета;
 - д) о признањима и наградама Града;

- е) смјени градоначелника, предсједника и замјеника предсједника Градског вијећа;
- ф) о изгледу грба, заставе и осталим симболима из члана 4. став 3 овог Статута;
- г) о давању назива улицама, трговима и мостовима;
- х) те о осталим питањима која су утврђена овим Статутом,

3. Одлука о проглашењу референдума захтијева већину гласова у Градском вијећу, укључујући већину гласова сваке од комисија Градског вијећа за градска подручја, које се успостављају у складу с чланом 38. овог Статута.

4. Одлука о расподјели прихода који потичу од кориштења додијељеног грађевинског земљишта доноси се на начин утврђен чланом 56. овог Статута.

Члан 34.

Дефиниција виталног националног интереса

Витални национални интереси конститутивних народа који се штите у Граду су они дефинисани у члану VI.Ц.6) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 35.

Поступак за заштиту виталног националног интереса

1. Уколико више од једног предсједника или замјеника предсједника тврде да одлука потпада под листу виталних интереса из члана 34., за усвајање такве одлуке потребна је већина гласова унутар сваког клуба конститутивних народа заступљених у Градском вијећу.

2. Предсједник и замјеници предсједника морају одлучити, у року од једне седмице, да ли одлука потпада под листу из члана 34.

3. Уколико само један предсједник или замјеник предсједника тврди да одлука потпада под листу виталних интереса, двотрећинска већина одговарајућег клуба конститутивног народа у Градском вијећу може прогласити да дотично питање потпада под листу виталних интереса.

4. У случају да двотрећинска већина једног од клубова конститутивних народа у Градском вијећу одлучи да се одлука односи на витални национални интерес, за усвајање такве одлуке потребна је већина гласова унутар сваког клуба конститутивних народа заступљених у Градском вијећу.

5. Уколико већина из претходног става није постигнута, питање се прослијеђује Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине, који доноси коначну одлуку о томе да ли се спорна одлука односи на витални интерес конститутивног народа.

6. У том случају, Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине ће поступати на начин прописан чланом ИВ.А.18.а) тачке 5. до 8. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

7. Уколико Уставни суд Федерације одлучи да се ради о виталном интересу, одлука се сматра неусвојеном, те се документ враћа предлагачу ради покретања нове процедуре. У том случају, предлагач не може поново поднијети исти текст одлуке.

8. У случају да Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине одлучи да се не ради о виталном интересу, одлука ће бити усвојена већином гласова.

Члан 36.

Остали избори у Градском вијећу

1. Избори у Градском вијећу су тајни уколико овим Статутом није другачије утврђено.

2. Уколико овим Статутом или законом није другачије утврђено, особа која добије више од половине важећих гласова бити ће изабрана. Уколико нико од номинираних не добије потребне гласове у првом кругу, слиједи други круг избора између два кандидата која су добила највећи број гласова. Уколико два кандидата у другом кругу добију исти број гласова, млађи од та два кандидата бити ће изабран, осим ако један од кандидата одустане.

3. На гласачком листићу треба бити јасно видљиво који је кандидат добио глас. Гласачки листић се у супротном сматра неважећим. Уздржани и неважећи гласови се не броје као важећи из става 2. овог члана. Уздржани и неважећи гласови се рачунају приликом утврђивања кворума.

4. Одбор за изборе, који се састоји од по једног члана номинираног из сваког клуба формираног на основу члана 23. овог Статута, прикупља и пребројава гласове и утврђује резултате избора. Одбор за изборе одлуке доноси концензусом. Када се концензус не може постићи, Градско вијеће ће донијети одлуку јавним гласањем, након што саслуша Одбор за изборе.

5. Ако је број истоврсних мјеста које треба попунити путем избора већи од један, предлажу се листе кандидата. Додјела мјеста се врши према Саинт Лагуе методи. Од ове формуле се може одустати ако се градски вијећници договоре о заједничкој листи и ако Градско вијеће да сагласност двотрећинском већином.

Члан 37.

Одбори

1. Градско вијеће формира, за припрему својих одлука, одборе Градског вијећа из реда својих чланова.

2. Број чланова које има право номинирати клуб из члана 23. овог Статута бит ће сразмјеран величини наведеног клуба. Клубови могу номинирати онолико чланова

одбора за колико им припада право на номинирање и доставити ће имена предсједнику Градског вијећа у писаној форми. Уколико се члан Одбора повуче са функције, дотични клуб номинира новог члана. Чланови Одбора могу овластити друге градске вијећнике из истог клуба да их заступају у Одбору у одређеном случају.

3. Одбори бирају предсједника и замјеника из реда својих чланова.
4. Предсједник и замјеници предсједника Градског вијећа могу учествовати на свим сједницама Одбора без права гласа, а остали градски вијећници могу учествовати у својству посматрача и на сједницама затвореним за јавност.
5. Градоначелник учествује у раду сједница одбора без права гласа. Градоначелник може овластити једног од начелника Одјела да га представља.
6. Број и надлежности одбора као и друга питања која нису уређена овим Статутом бити ће прописана Пословником у складу са опћим принципима утврђеним овим Статутом.

Члан 38.

Комисије за градска подручја

1. За свако од градских подручја успоставља се по једна комисија Градског вијећа за градско подручје. У састав сваке од комисија Градског вијећа за градска подручја (у даљем тексту: Комисије за градска подручја) улазе по три градска вијећника изабрана са територије релевантног градског подручја на основу члана 17. став 1. овог Статута.
2. У надлежности комисија за градска подручја спадају:
 - доношење одлука о расподјели прихода по основу додијељеног грађевинског земљишта, у складу с чланом 56. овог Статута;
 - учествовање у доношењу одлуке о расписивању референдума, у складу с чланом 33, став 3. овог Статута;
3. Доношење одлука комисија за градска подручја обавља се простом већином гласова.
4. Ставови 3. до 5. члана 37, овог Статута примјењују се на комисије за градска подручја. Питања која нису уређена овим Статутом прописују се Пословником о раду Градског вијећа у складу с опћим принципима утврђеним у овом Статуту.

Члан 39.

Записник

1. О расправама и одлукама Градског вијећа и његових одбора сачињава се записник. У записнику се наводи ко је био присутан на сједници, која су питања расправљана, који су избори проведени и које су одлуке донесене.

2. Секретар Градског вијећа или његов делегат, у случају да он није у могућности да присуствује, на захтјев председника Градског вијећа или председника Одбора, бити ће одговоран за вођење записника Градског вијећа, односно његових одбора.

3. Записничар и председник ће потписати записник на сједницама Градског вијећа, односно председавајући одбора на сједницама одбора, а исти се доставља градоначелнику и свим учесницима сједница.

4. Записник је доступан јавности уколико није другачије утврђено законом или овим Пословником.

Члан 40.

Пословник

1. Градско вијеће усваја свој Пословник, којим се уређује рад Градског вијећа.
2. Пословником се посебно уређује одржавање реда на сједници, начин позивања, детаљи о роковима за позиве, распоред сједења, формални поступци гласања и избора, као и опћи начин рада.
3. Одредбе Пословника ће бити у складу са овим Статутом.

Члан 41.

Оспоравање одлука

1. Уколико се сматра да одлука Градског вијећа крши важеће законе или угрожава добробит Града, градоначелник ће је оспорити у року од три дана.
2. Градоначелник ће образложити разлоге који су га навели на оспоравање. Оспоравање ће имати суспензивно дејство.
3. Градско вијеће ће поново гласати о оспореној одлуци на новосазваној сједници у року од три седмице. Уколико Градско вијеће потврди оспорену одлуку:
 - одлука ће бити коначна и имплементирана уколико се спор односи на одлуку којом се, по мишљењу градоначелника, нарушава добробит Града;
 - градоначелник оспорава одлуку тако што ју подноси надзорном органу ако се спор тиче одлуке којом се, по мишљењу градоначелника, крше важећи закони. Такав поднесак се мора поднијети у року од седам дана након потврде одлуке. На такву процедуру примјењује се важећи закон.

Други дио: Градоначелник

Члан 42.

Представљање Града

1. Градоначелник представља Град.
2. Градоначелник је носилац извршне власти.
3. Градоначелник спроводи одлуке Градског вијећа. Одлуке Града које стварају права и обавезе доносе се у писаној форми са службеним печатом Града.

Члан 43.

Задаци градоначелника

1. Градоначелник је одговоран за правилно функционирање Градске управе, у оквиру буџета који је Градско вијеће усвојило. Градоначелник одговара за рад Градске управе и надређен је свим државним службеницима и запосленицима Градске управе. Градоначелник их поставља, унапријеђује, узимајући у обзир кадровски план и отпушта их из службе у складу са законом, ако другачије није предвиђено овим Статутом. Приликом постављења државних службеника и примања у радни однос запосленика, градоначелник је дужан осигурати да структура државне службе као и структура запосленика по правилу одражава састав становништва Града, у складу с Уставом и релевантним законима.
2. Градоначелник организира Градску управу на најекономичнији и најефикаснији могући начин и дијели је на појединачне одјеле. У ову сврху, градоначелник ће израдити Правилник о унутрашњој организацији и опће упуте о обављању службе, које одобрава Градско вијеће. Правилником о унутрашњој организацији предвиђа се највише шест (6) одјела.
3. Градоначелник има овласти над креирањем опће политике одјелâ.
4. Градоначелник нарочито:
 - а) припрема и спроводи одлуке Градског вијећа;
 - б) ријешава питања која су му овим Статутом стављена у надлежност;
 - ц) примјењује законе и прописе, које Град спроводи по инструкцијама Кантона или Федерације Босне и Херцеговине;
 - д) израђује план буџета, предлаже га Градском вијећу и спроводи га у складу са одлукама Градског вијећа;
 - е) подноси полугодишњи и годишњи извјештај о извршењу буџета Градском вијећу. Полугодишњи извјештај садржи, поред осталог, упоредни преглед утврђених и стварних прихода и расхода, те приједлог мјера за побољшање стања. На основу захтјева Градског вијећа може се размотрити могућност подношења чешћих извјештаја;
 - ф) надзире јавне институције у власништву Града и предузећа у власништву Града, у складу са законом;
 - г) осигурава сарадњу између Градске управе и Омбудсмена.

Члан 44.

Избор Градоначелника

1. На мјесто градоначелника могу бити изабрани само вијећници изабрани у Градско вијеће.
2. Избор градоначелника ће се вршити на првој сједници Градског вијећа након избора.
3. Сваки градски вијећник има право да номинира кандидате из реда изабраних вијећника.
4. Прије избора, номинирани кандидати морају изјавити у писаној форми да прихватају кандидатуру.
5. Двотрећинска већина гласова изабраних градских вијећника је потребна за избор градоначелника. Уколико ниједан од кандидата не добије довољан број гласова у првом кругу, врши се други круг избора између два кандидата који су добили највећи број гласова у првом кругу. Уколико је, усљед неријешеног исхода избора међу кандидатима у првом кругу, немогуће установити која су два кандидата добили највећи број гласова, организиран ће се посебан круг за ове кандидате како би се извршио одабир кандидата или кандидата који ће се квалифицирати за други круг. Уколико ниједан од преостала два кандидата не добије двотрећинску већину гласова у другом кругу, врши се трећи круг избора. У трећем кругу, проста већина гласова изабраних градских вијећника је потребна за избор градоначелника од два преостала кандидата. Уколико преостала два кандидата добију исти број гласова у трећем кругу, млађи од та два кандидата бити ће изабран за градоначелника.
6. Одмах након избора, изабрани кандидат даје изјаву о томе да ли прихвата избор. Уколико изабрани кандидат одбије избор, избори ће се поновити према поступку прописаном у овом члану.

Члан 45.

Смјена са функције

1. Градоначелник може бити смијењен са функције прије истека његовог мандата одлуком Градског вијећа.
2. Приједлогу за смјену потребна је подршка натполовичне већине изабраних градских вијећника.
3. Одлука о смјени градоначелника се доноси на посебној сједници Градског вијећа. Одлука се доноси двотрећинском већином гласова изабраних Градских вијећника.

Члан 46.

Инаугурација и заклетва

1. Након избора градоначелника, врши се његова инаугурација на мјесто градоначелника на јавној сједници и градоначелник се полагањем заклетве обавезује да ће савјесно обављати своје дужности.
2. Градоначелник прима Повељу о свом именовану, коју потписује предсједник.

Члан 47.

Нespoјивост функција

Када буде изабран, градоначелник подноси оставку на своје мјесто у Градском вијећу.

Члан 48.

Начелници одјела

Начелници одјела су државни службеници. Начелнике одјела именује и разрјешава градоначелник у складу са законом.

Члан 49.

Задаци начелника одјела

1. Начелници одјела се редовно састају на сједници коју сазива градоначелник. Приликом сазивања сједнице, градоначелник прилаже дневни ред сједнице. Начелници одјела заједно расправљају о свим задацима за које је задужена Градска управа и доносе препоруке везане за припрему и спроведбу одлука Градског вијећа градоначелнику да о њима одлучи. На сједницама се води записник, у складу с увјетима прописаним у Статуту. Претходна питања ће се детаљније уредити Правилником о унутрашњој организацији Градске управе.
2. На основу расправа и у складу са ставом 1, начелници одјела самостално управљају својим одјелима, у оквиру градоначелникових овласти о креирању политике.

Члан 50.

Накнада за градоначелника

За обављање својих дужности, градоначелник остварује право на плату и накнаде које утврђује Градско вијеће.

Члан 51.

Главни савјетник Града

1. Градоначелник има право на Секретаријат, који координира све припремне и извршне активности цјелокупне Градске управе и помаже градоначелнику.

2. Секретаријатом управља главни савјетник Града (у даљем тескту : главни савјетник), којег именује градоначелник, након консултација са клубом конститутивног народа којем предложени кандидат припада, уз претходну сагласност Градског вијећа.
3. Главни савјетник учествује у свим важним управним питањима. Детаљи ће бити одређени у инструкцијама о служби које доноси градоначелник.
4. Главни савјетник не може бити из реда истог конститутивног народа као предсједник и градоначелник.
5. Када буде именован, главни савјетник подноси оставку на своје мјесто у Градском вијећу.

ГЛАВА ИИИ: БУЏЕТ, ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УНУТРАШЊА КОНТРОЛА

Члан 52.

Буџет

1. Град има један и јединствен буџет у коме се исказују сви приходи и сви расходи. Израда, усвајање и извршење буџета Града врше се у складу с одредбама *Закона о буџетима Федерације Босне и Херцеговине* као и осталим важећим законима.
2. У приходе буџета Града спадају, поред осталих, изворни и додатни приходи, таксе, порезни приходи, непорезни приходи и капитални приходи. У приходе спадају и приходи који Граду припадају по основу закона и прописа Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине и Кантона.
3. Буџет је финансијски израз планова и политике извршне власти Града.
4. Извршна власт Града мора осигурати да:
 - а) буџет и његово извршење омогућавају непрестано извршавање задатака Града,
 - б) кориштење средстава буде правилно и законито, економично, ефикасно, рентабилно и транспарентно,
 - ц) сви јавни приходи буду додијељени у буџет и изражени кроз изворе од којих су прикупљени, и да сви расходи утврђени у буџету буду у балансу са приходима.
5. У складу са буџетским календаром Федерације Босне и Херцеговине, извршна власт Града годишње припрема и подноси Градском вијећу на разматрање и усвајање нацрт буџета који обавезно садржи образложење.

Буџет између осталог, обавезно садржи:

- а) детаљну пројекцију свих јавних прихода и расхода,
- б) приходе и расходе сваког буџетског корисника, у складу са законом и одговарајућим рачуноводственим класификацијама,

Образложење буџета, између осталог, обавезно садржи:

- а) детаљан законски основ за све приходе и све расходе који се планирају у буџету за наредну буџетску годину,
- б) приоритети и политике које одређују развој буџета, прогнозу важних трендова прихода и расхода, сажетак текућих дуговних обавеза, однос између текућег дуга и законских ограничења, те рефлексије таквог стања на текуће буџетско стање и обавезе, план враћања дуга, опис процеса примања прихода буџета, оцјену односа између прихода и расхода буџета, те смјернице буџетске потрошње у наредној буџетској години,
- ц) преглед (по појединачним ставкама) свих корисника буџета приказујући све запослене који су на платном списку корисника буџета града,
- д) назнаке примједби које је Градско вијеће истакло у вези са годишњим извјештајем за претходну годину и предузете корективне мјере.

6. Истовремено са усвајањем буџета, Градско вијеће усваја и Одлуку о извршењу буџета Града. Одлуком о извршењу буџета, ближе се уређује питање попут усклађивања и равномјерности трошења јавних прихода, приоритети, начин подношења извјештаја о извршењу, те друга питања од значаја за трошење буџетских средстава и остваривање функција Града.

Члан 53.

Јавнапредузећа

1. Град може оснивати, помагати, преузимати и проширивати јавна предузећа ако је то у интересу грађана. У ту сврху, Град треба осигурати да одговарајуће предузеће буде у стању обављати потребне функције на адекватан начин и да је својом величином пропорционално економској одрживости Града као и његовим захтјевима.

Члан 54.

Заступање Града у јавним предузећима

1. У предузећима, у којима је Град једини дионичар, надзорни одбор састоји се од представника које бира Градско вијеће у складу са Законом о министарским владиним и другим именовањима Федерације БиХ. Бројпредставника уређује се статутом предузећа.

2. АкоГрадучествујеупредузећу, принципи о именовању прописани у претходном ставу примјењују се на представнике Града које ће именовати у надзорни одбор, уколико је то примјењиво.

3. Предузећа из става 1. и става 2. се, уколико је то примјењиво, организирају и функционирају у складу са законима који се примјењују на јавна предузећа.

Члан 55.

Унутрашњи надзор

1. Унутрашњи надзор је независна и објективна функција процјене надзора над финансијским, материјалним и рачуноводственим пословањем буџетских корисника, те над законитошћу и сврхом и употребом буџетских средстава, а у циљу управилне, економичне, намјенске и ефикасне употребе ресурса.
2. Служба за унутрашњи надзор има директан приступ релевантном одјелу за финансије, Градској управи, институцијама Града, те свим другим корисницима буџета.
3. Службом за унутрашњи надзор руководи шеф Службе унутрашњег надзора.
4. Шеф Службе унутрашњег надзора је за свој рад и рад службе одговоран Градском вијећу.
5. Шеф унутрашњег надзора се именује и разрјешава по препоруци Одбора за финансије и буџет, уз одобрење Градског вијећа. Одабир шефа Службе унутрашњег надзора мора бити транспарентан и заснивати се на његовој професионалној способности. Шеф унутрашњег надзора мора посједовати одговарајуће квалификације и доказано искуство у ревизији.
6. Градоначелник може смијенити шефа Службе унутрашњег надзора само уз сагласност двотрећинске већине изабраних градских вијећника.
7. Унутрашње уређење Службе за унутрашњи надзор утврдити ће се Правилником о унутрашњем уређењу.
8. Служба за унутрашњи надзор спроводи редовни унутрашњи надзор свих институција Града, и израђује, те подноси градоначелнику кварталну анализу у вези са извршењем буџета с циљем да му помогне у изради извјештаја из члана 43. став 4. тачка е) овог Статута. Наведена квартална анализа се презентира и Градском вијећу. Та анализа, поред осталог, садржава и упоредни преглед утврђених и стварних прихода и расхода, као и приједлог мјера за побољшање стања. Препоруке и приједлог мјера за побољшање које даје Служба за унутрашњи надзор морају се без одлагања спровести након презентације, уколико су у оквирима ставова 9. и 12. овог члана.
9. Служба за унутрашњи надзор посебно даје мишљење о годишњем извјештају о извршењу буџета који подноси извршни орган Града. У том извјештају се, поред осталог, испитује:
 - а) да ли се буџетски план испоштовао
 - б) да ли су све финансијске трансакције правилно забиљежене и образложене
 - ц) да ли су сви приходи и расходи остварени у складу са правилима и прописима
 - д) да ли су документи потпуни и исправни.

10. Поред годишњег извјештаја о извршењу буџета, Служба за унутрашњи надзор редовно прегледа све рачуне како би се осигурало да је на стању рачуна тачно приказан финансијски положај Града и његових прихода и расхода за дотичну годину и да испуњава све законске захтјеве.

11. Служба за унутрашњи надзор стално надгледа све рачуне. Када се ради о електронској обради података, ова служба мора контролирати механизме прије почетка њихове употребе.

12. Градоначелник, главни савјетник, начелник релевантног одјела за финансије или градски вијећници могу, ако то сматрају неопходним, додијелити и друге задатке шефу Службе унутрашњег надзора, везано за надзор тендера, правилно и економично функционирање Управе или учествовање Града у јавним предузећима.

ГЛАВА ИВ: УРЕЂЕЊЕ ЗЕМЉИШТА И ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Члан 56.

Расподјела прихода по основу додијеленог грађевинског земљишта

1. Одлуке о расподјели прихода остварених по основу накнада за додијелене градске грађевинске локације, за уређење парцела градског грађевинског земљишта, и за кориштење додијелених грађевинских локација (у даљем тексту: накнада по основу додјеле земљишта) у склопу Града, доносе се на основу поступака утврђених у овом Статуту и у складу с осталим важећим законима.
2. Приходи наведени у ставу 1. овог члана ће бити прерасподијелени у корист градских подручја, у којима је приход остварен, у износу од 80%, те у корист Града као цјелине у износу од 20%.
3. Приходи остварени из накнада по основу додјеле земљишта користит ће се за надокнаду трошкова даљег уређења земљишта, израду просторно-планске документације, а на законом прописан начин.
4. Одлуке о расподјели прихода остварених из накнада по основу додјеле земљишта у склопу бивше Централне зоне, утврђује Градско вијеће у складу с важећим законима. Ови приходи ће бити поновно инвестирани у бившу Централну зону у износу од 80%.
5. Одлуке о расподјели прихода остварених из накнада по основу додјеле земљишта у сваком градском подручју утврђује релевантна комисија за градско подручје, у складу с чланом 38. овог Статута.
6. Свака комисија за градско подручје дужна је на крају сваког мјесеца Градском вијећу поднијети извјештај о нерјешеним, одбијеним и усвојеним одлукама о кориштењу прихода за даље уређење земљишта. Већином гласова изабраних вијећника Градски одбор одобрава извјештаје свих комисија у року од 15 дана од њиховог подношења. Ако Градски одбор то не учини, извјештаји сваке појединачне комисије, као и одлуке које улазе у састав извјештаја, постаће важећи и у цјелости проведиви 16-ог дана од дана подношења.

7. Свака комисија за градско подручје дужна је сваких шест мјесеци поднијети извјештај шефу Службе унутрашњег надзора, у којем је дат приказ свих прихода остварених из накнада по основу додјеле земљишта као и о расподјели тих прихода и детаљима о корисницима те расподјеле. Шеф службе унутрашњег надзора ће на годишњој основи презентирати анализу остварених прихода и њиховог кориштења, у којој ће Градском вијећу указати на установљене неправилности.

ГЛАВА В: ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Објављивање и ступање на снагу

Овај Статут се објављује у Градском службеном гласнику Града Мостара и Службеним/народним новинама Херцеговачко-неретванског кантона. Овај Статут ступа на снагу 15. марта 2004. године.

Члан 58.

Измјене и допуне Статута

Овај Статут се може мијењати и допуњавати двотрећинском већином гласова изабраних градских вијећника.